

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 20.4.2009
COM(2009) 170 final

**RAPORTUL COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN**

**referitor la aplicarea Directivei 2004/80/CE a Consiliului privind
despăgubirea victimelor infracționalității**

[SEC(2009) 495]

RAPORTUL COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

referitor la aplicarea Directivei 2004/80/CE a Consiliului privind despăgubirea victimelor infracționalității

1. INTRODUCERE

Victimele infracționalității din Uniunea Europeană au dreptul la o despăgubire echitabilă și corespunzătoare prejudiciilor suferite, indiferent de locul din Comunitatea Europeană în care a fost săvârșită infracțiunea. Directiva 2004/80/CE a Consiliului privind despăgubirea victimelor infracționalității¹ (denumită, în continuare, „directiva”) stabilește un sistem de cooperare în vederea facilitării accesului la despăgubire a victimelor infracționalității, în situații transfrontaliere. Sistemul funcționează pe baza unor sisteme de despăgubire a victimelor infracționalității premeditate săvârșite cu violență în teritoriile respective, care sunt în vigoare în statele membre.

Articolul 19 din directivă stipulează că, până la 1 ianuarie 2009, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind aplicarea prezentei directivei. Raportul prezent răspunde obligației în cauză. Raportul se referă la perioada dintre 1 ianuarie 2006² și 31 decembrie 2008³.

Pentru a întocmi prezentul raport, Comisia a solicitat efectuarea unui studiu privind aplicarea directivei, care a fost întocmit de un contractant⁴. Principalul obiectiv al studiului consta în evaluarea stadiului actual al punerii în aplicare a directivei în toate statele membre. În acest scop, contractantul s-a angajat să analizeze:

- aplicarea directivei: evaluarea sistemelor de despăgubire la un nivel operațional;
- eficacitatea directivei: identificarea factorilor contextuali, a reglementărilor și procedurilor care au îngreunat procesul de punere în aplicare (dacă este cazul);
- conținutul legislației naționale: efectuarea unor comparații între sistemele de despăgubire din statele membre; se va stabili dacă sistemele de despăgubire din statele membre respectă dispozițiile directivei.

Mai mult, aplicarea directivei a fost dezbătută la o adunare a punctelor de contact centrale numite de statele membre în conformitate cu articolul 16 din directivă, adunare care a fost organizată în cadrul rețelei judiciare europene în materie civilă și comercială, desfășurată la 23 octombrie 2008.

¹ JO L 261, 6.8.2004, p.15. Se va reține faptul că temeiul juridic al directivei este reprezentat de articolul 308 din Tratatul CE. Prin urmare, directiva se aplică în toate statele membre, inclusiv în Danemarca, stat care nu intră sub incidența măsurilor comunitare din domeniul cooperării în materie de justiție civilă, care sunt adoptate în temeiul titlului IV din Tratatul CE.

² În conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din directivă, statele membre ar fi trebuit să pună în aplicare directiva cel târziu până la 1 ianuarie 2006.

³ Anexele la raport sunt prezentate în Documentul de lucru al serviciilor Comisiei nr.

⁴ Matrix Insight: Aplicarea dispozițiilor Directivei 2004/80/CE privind despăgubirea victimelor infracționalității RAPORTUL EMPIRIC, 12.12.2008, și Analiza aplicării dispozițiilor Directivei 2004/80/CE privind despăgubirea victimelor infracționalității RAPORTUL DE SINTEZĂ, 12.12.2008 (denumite, în continuare, „chestionarul”). Chestionarul este disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm.

Directiva și toate informațiile furnizate de statele membre în temeiul dispozițiilor directivei se regăsesc în Atlasul judiciar european în materie civilă (denumit, în continuare, „atlasul”)⁵.

2. PRINCIPALELE ELEMENTE ALE DIRECTIVEI

Articolul 1 din directivă solicită statelor membre să se asigure că victima unei „infrațiuni premeditate săvârșite cu violență”, comise într-un alt stat membru decât statul în care solicitantul despăgubirii își are reședința în mod obișnuit, are dreptul să înainteze o cerere de despăgubire în statul în cauză. Autoritatea competentă din statul membru în care solicitantul își are reședința în momentul respectiv (denumită, în continuare, „autoritatea responsabilă în materie de asistență”) oferă asistență solicitantului; obligațiile acesteia față de victimă sunt prezentate în articolele 5 – 11 din directivă. Autoritatea responsabilă în materie de asistență nu efectuează o evaluare a cererii. Evaluarea va fi realizată de autoritatea din statul membru de origine a sistemului de despăgubire pentru care aplică victima (denumită, în continuare, „autoritatea de decizie”).

Prin urmare, statele membre trebuie să înființeze autoritatea responsabilă în materie de asistență și autoritatea de decizie și să numească punctele de contact centrale [articolele 3 alineatele (1), (2) și 16].

Autoritățile responsabile în materie de asistență sunt responsabile de:

- informarea eventualilor reclamanți cu privire la sistemul de despăgubire (articolul 4);
- asistarea reclamanților în depunerea cererii de despăgubire (articolul 5);
- trimiterea cererii către autoritățile de decizie (articolul 6);
- furnizarea de indicații pentru solicitant, în cazul în care sunt necesare documente suplimentare (articolul 8);
- organizarea unei audieri, în cazul în care autoritatea de decizie solicită acest lucru (articolul 9).

Autoritățile de decizie sunt responsabile de:

- confirmarea primirii cererii, numirea unei persoane de contact care să se ocupe de chestiunea în cauză și estimarea intervalului de timp în care se va lua o decizie (articolul 7);
- informarea autorității responsabile în materie de asistență și a reclamantului cu privire la decizia luată (articolul 10).

Articolul 12 alineatul (1) din directivă prevede că accesul la despăgubire în situații transfrontaliere trebuie să se facă pe baza propriilor sisteme naționale de despăgubire din statele membre. Prin indicarea elementelor fundamentale ale acestor sisteme, articolul 12 alineatul (2) prevede că toate statele membre „se asigură că dispozițiile de drept intern prevăd existența unui sistem de despăgubire a victimelor infraunilor premeditate săvârșite cu violență în teritoriile lor respective care să garanteze o despăgubire echitabilă și corespunzătoare a victimelor.”

⁵

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/cv_information_en.htm.

Statele membre trebuie să se asigure că solicitanții potențiali au acces la informații esențiale privind posibilitățile de a solicita despăgubirea (articolul 4). Despăgubirea trebuie să fie plătită de către autoritatea competentă din statul membru în care s-a comis infracțiunea (articolul 2). Formalitățile administrative trebuie să fie limitate la maxim [articolul 3 alineatul (3)], iar pentru transmiterea cererilor și deciziilor, se vor folosi formulare tip (articolul 14).

3. **APLICAREA DISPOZIȚIILOR DIRECTIVEI**

Următoarea secțiune oferă o privire de ansamblu asupra diferitelor aspecte ale aplicării dispozițiilor directivei, în special notificarea privind măsurile de transpunere, respectarea directivei, aplicarea și eficacitatea directivei și a sistemelor naționale de despăgubire, în temeiul articolului 12. În plus, sunt prezentate măsurile de punere în aplicare solicitate în capitolul III din directivă.

3.1. **Notificarea măsurilor de transpunere**

În conformitate cu articolul 18 alineatul (1), statele membre trebuie să adopte, până la 1 ianuarie 2006, acte cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive⁶⁷.

Măsurile de transpunere în dreptul intern, înainte de termenul limită menționat anterior, au fost adoptate de 15 state membre: Bulgaria, Danemarca, Germania, Estonia, Spania, Franța, Irlanda, Luxemburg, Țările de Jos, Austria, Polonia, Slovenia, Finlanda, Suedia și Regatul Unit. La începutul anului 2006, au fost primite notificări din partea altor 7 state membre (Belgia, Republica Cehă, Cipru, Lituania, Ungaria, Portugalia și Slovacia).

În temeiul articolului 226 din Tratatul CE, Comisia a lansat procedura privind încălcarea dreptului comunitar împotriva Greciei, Italiei, Letoniei, Maltei și României, pentru netrimiteră notificărilor în 2006-2007. Din momentul respectiv, Italia, Letonia, Malta și România au notificat transpunerea legislației la nivel național, în conformitate cu obligația asumată.

Până în prezent, Grecia nu a prezentat informații privind măsurile naționale de transpunere a directivei. În iulie 2007, Curtea Europeană de Justiție a emis o hotărâre de condamnare a Greciei⁸. În 2008, Comisia a lansat o procedură împotriva Greciei, în temeiul articolului 228 din Tratatul CE; procedura este încă în derulare.

Măsurile de transpunere notificate de statele membre sunt prezentate în Anexa 1.

3.2. **Respectarea directivei**

Evaluarea conformității măsurilor de transpunere cu cerințele directivei nu este finalizată în totalitate, din cauza notificărilor întârziate. În baza informațiilor actuale, situația se prezintă astfel:

Articolele 1-3: Toate statele membre, cu excepția Greciei și Italiei, au implementat deja sisteme care să permită victimelor să depună o cerere (articolul 1) și au pus în

⁶ Termenul limită era de 31 decembrie 2006 pentru Bulgaria și România.

⁷ A se vedea Documentul de lucru al serviciilor Comisiei nr.

⁸ Cazul C-2007/026, Comisia / Grecia, hotărârea din 18 iulie 2007.

aplicare dispozițiile articolelor 2 - 3 (înființarea unor autorități competente și crearea procedurilor administrative). Autoritățile competente sunt publicate în Atlas⁹.

Articolul 4: Sunt disponibile informații privind măsurile și metodele folosite pentru informarea eventualilor solicitanți din 20 de state membre. În principal, statele membre au furnizat informații privind sistemele lor de despăgubire prin internet, pe pagini de web naționale sau în Atlas. De asemenea, s-au tipărit pliante și broșuri. Măsurile de informare sunt prezentate în anexa 2¹⁰.

Articolele 5-10: În prezent, există informații privind funcționarea procedurilor menționate în articolele 5-10 din directivă, primite de la 12 state membre: Republica Cehă, Danemarca, Irlanda, Spania, Cipru, Letonia, Luxemburg, Ungaria, Portugalia, Finlanda, Suedia și Regatul Unit.

Articolul 11: 17 state membre acceptă cereri în alte limbi în afara limbii / limbilor lor oficiale. Cel mai des întâlnită și acceptată limbă străină este engleza. Spania, Franța, Luxemburg, Slovenia și Slovacia acceptă doar folosirea limbii / limbilor lor oficiale. Informațiile privind limbile sunt prezentate de statul membru în anexa 3¹¹.

3.3. Aplicarea și eficacitatea directivei în practică

Există date limitate privind aplicarea în practică a directivei în diferite state membre¹². În tabelul de mai jos, este prezentat numărul cererilor transfrontaliere realizate cu ajutorul autorității responsabile în materie de asistență și numărul măsurilor luate de autoritatea de decizie. Principala concluzie este că, până în prezent, au existat foarte puține cazuri.

Statul membru	Numărul cererilor transfrontaliere (în calitate de autoritate responsabilă în materie de asistență / autoritate de decizie) ¹³
Belgia	1 caz / 22 cazuri
Bulgaria	(încă nu există date)
Republica Cehă	0 cazuri / 3 cazuri
Danemarca	2 cazuri / 2 cazuri
Germania	(nu există date)
Estonia	3 cazuri / 4 cazuri
Grecia	(directiva nu a fost transpusă)
Spania	(nu există date pentru autoritatea responsabilă în materie de asistență) / 48 cazuri
Franța	(nu există date pentru autoritatea responsabilă în materie de asistență) / 28 cazuri
Irlanda	1 caz / 31 cazuri
Italia	(nu există autorități)

⁹ Acestea sunt enumerate și în capitolul 9.2 din Analiza aplicării dispozițiilor Directivei 2004/80/CE privind despăgubirea victimelor infracționalității – RAPORTUL DE SINTEZĂ, 12 decembrie 2008.

¹⁰ A se vedea Documentul de lucru al serviciilor Comisiei nr.

¹¹ A se vedea Documentul de lucru al serviciilor Comisiei nr.

¹² În sondajul efectuat de contractant, cei mai mulți dintre respondenți au decis să nu răspundă la întrebările legate de cereri, solicitări de informații, decizii, audieri, etc. Prin urmare, datele la nivelul întregii Uniuni Europene sunt destul de aproximative privitor la aceste subiecte.

¹³ Perioadele acoperite de datele disponibile variază. Numerele se bazează pe studiul și informațiile primite la ședința punctelor de contact centrale din 23 octombrie 2008.

Cipru	(nu există date pentru autoritatea responsabilă în materie de asistență) / 2 cazuri
Letonia	2 cazuri / 1 caz
Lituania	3 cazuri / 0 cazuri
Luxemburg	0 cazuri / 1 caz
Ungaria	0 cazuri / 0 cazuri
Malta	0 cazuri / (nu există date pentru autoritatea de decizie)
Țările de Jos	39 cazuri / 3 cazuri
Austria	(nu există date pentru autoritatea responsabilă în materie de asistență) / 3 cazuri
Polonia	5 cazuri / 5 cazuri
Portugalia	(nu există date pentru autoritatea responsabilă în materie de asistență) / 3 cazuri
România	1 caz / 0 cazuri
Slovenia	0 cazuri / 1 cazuri
Slovacia	0 cazuri / 0 cazuri
Finlanda	6 cazuri / 1 caz
Suedia	7 cazuri / 14 cazuri
Regatul Unit	Aproximativ 100 de cazuri / (nu există date pentru autoritatea de decizie)

Conform studiului, motivul pentru lipsa datelor importante pare a fi că unele dintre statele membre au pus doar de curând în aplicare directiva. Alte state s-au confruntat cu obstacole în procesul de punere în aplicare, printre care probleme lingvistice, lipsa cunoștințelor privind sistemul și procedurile juridice din alte state membre, precum și atitudini diferite față de ritmul de lucru și eficiență. De asemenea, respondenții au observat că există câteva cazuri reușite care ar putea fi împărtășite celorlalți.

Pe lângă rezultatul pur statistic, în baza studiului, rezultă următoarele concluzii principale:

3.3.1. *Eficacitatea directivei*

Autoritatea responsabilă în materie de asistență și autoritatea de decizie au exprimat, în general, o părere pozitivă cu privire la funcționarea sistemului actual, precum și a punctelor de contact centrale, folosirea formularelor tip, limbile și utilizarea tehnologiilor comunicației. Cu toate acestea, nivelul relativ redus de reacție a dat naștere unor întrebări privind măsura în care acești respondenți au utilizat în mod efectiv sistemul.

Autoritatea de decizie și autoritatea responsabilă în materie de asistență au considerat că principalii lor interlocutori au fost eficienți. Puțini respondenți au exprimat opinii critice cu privire la omologii oficiali. De asemenea, punctele de contact centrale au primit evaluări pozitive.

Cu toate acestea, reclamanții au exprimat opinii mult mai puțin pozitive decât autoritățile. Reclamanții au considerat că procesul de depunere a cererilor este complicat și durează prea mult timp. Cele mai importante probleme au fost considerate barierele lingvistice, lipsa informațiilor și a consilierii juridice. Prin urmare, se pare că, în ciuda cerințelor articolului 11 din directivă, barierele lingvistice și comunicarea, în general, continuă să reprezinte o problemă importantă în procesul de depunere a cererilor de despăgubire.

3.3.2. *Volum de muncă și decizii*

La nivelul Uniunii Europene, se estimează că numărul aproximativ de cereri depuse în baza directivei în perioada de raportare este foarte mic, așa cum reiese din tabelul de mai sus. Totuși, există indicii că numărul de cereri, audieri și solicitări de informații a crescut semnificativ în perioada 2006 – 2008. În ciuda creșterii numărului de cereri, indicii de reușită a continuat să rămână aproximativ la același nivel (aproximativ 10%). Conform chestionarului, s-a înregistrat o creștere semnificativă a sumelor absolute pretinse și achitate. Ca procent din sumele pretinse, sumele achitate variază mult, în funcție de an și de locație.

3.3.3. *Organizare și comunicare*

Chestionarul arată diferențe considerabile, la nivelul Uniunii Europene, în ceea ce privește capacitatea de procesare și de transmitere a cererilor și deciziilor. În medie, transmiterea unei cereri se realizează în aproximativ patru săptămâni și autoritatea de decizie primește cererea în aproximativ două săptămâni. Solicitățile de informații ulterioare pot dura până la patru luni.

Utilizarea tehnologiilor comunicațiilor pare să fi contribuit la creșterea numărului de audieri, dar nu în mod substanțial. Aproximativ 10% au beneficiat de audieri în 2006 și 19% în 2007. Au existat câteva exemple de tele- sau video-conferințe care au generat probleme. O minoritate semnificativă dintre autoritățile de decizie (1/4) a fost dispusă să folosească email-ul și faxul.

În cele din urmă, majoritatea respondenților și-a exprimat mulțumirea în ceea ce privește folosirea limbii. Totuși, o minoritate semnificativă (aproximativ 1/4) și-a exprimat îngrijorarea, existând chiar câteva sugestii privind modurile în care se poate îmbunătăți situația, inclusiv folosirea unor interpreți nativi.

3.3.4. *Gradul de renunțare la depunerea cererilor*

Pe baza dovezilor disponibile în contextul studiului, se pare că doar un număr redus de victime ar fi încercat să depună cereri de despăgubire transfrontalieră.

Posibilele explicații variază, având în vedere necunoașterea existenței sistemelor respective până la refuzul persoanelor respective de a apela la agenția de solicitare a despăgubirilor (autoritatea responsabilă în materie de asistență). În plus, este posibil ca, pe durata procesului de solicitare a despăgubirilor, la gradul ridicat de renunțare la depunerea cererilor să fi contribuit și factori contextuali, precum barierele lingvistice, absența unei surse centrale de informații și implicarea a două agenții¹⁴.

3.4. **Sistemele de despăgubire din statele membre (articolul 12)**

3.4.1. *Existența sistemelor naționale de despăgubire*

Articolul 12 impune, în primul rând, existența unui sistem național de despăgubire a victimelor infracțiunilor premeditate săvârșite cu violență, în teritoriile lor respective.

Toate statele membre, cu excepția Greciei, par a îndeplini această obligație.

¹⁴ În cadrul studiului pot fi identificate și alte motive cu caracter mai general care justifică gradul ridicat de renunțare la depunerea cererilor (de exemplu, numărul mare de persoane care renunță pe parcurs).

3.4.2. *Prejudicii care intră sub incidența sistemelor și „despăgubirea echitabilă și corespunzătoare” impusă la articolul 12*

Studiul și pagina de internet a rețelei judiciare europene în materie civilă și comercială¹⁵ conțin o cantitate considerabilă de informații privind sistemele de despăgubire naționale. Următoarea secțiune prezintă o descriere succintă a practicilor actuale ale sistemelor de despăgubire naționale, cu referire la două aspecte deosebit de importante, și anume problema „prejudiciilor” și cea a acordării unei „despăgubiri echitabile și corespunzătoare”.

Toate statele membre, cu excepția Greciei, oferă despăgubire victimelor infracțiunilor premeditate comise împotriva unei persoane. Referitor la rudele unei victime a infracțiunilor premeditate comise împotriva unei persoane, care are ca rezultat decesul victimei respective, raportul dintre sistemele care se referă la vătămrile cu urmări fatale și cele care nu se referă la acestea este de 2:1. Cele mai multe dintre statele membre exclud vătămrile fără premeditare, indiferent dacă este vorba despre victime sau de rudele acestora.

Cele mai multe dintre statele membre oferă despăgubiri pentru vătămări corporale și pentru deces. Există însă multe state care includ în sistemele lor bolile și afecțiunile psihice.

În cele mai multe dintre cazuri, victimele și rudele lor apropiate (atunci când infracțiunea este omucidere) pot fi considerate eligibile pentru primirea despăgubirii.

Cu excepția a două state membre, toate celelalte impun un termen limită pentru completarea și depunerea unei cereri de despăgubire, iar cele mai multe dintre ele (3:1) prevăd că, în anumite situații, termenul limită poate fi prelungit. Aceste situații se referă în general la consecințele de ordin medical pe care le are infracțiunea în cauză asupra victimei.

Dimpotrivă, cele mai multe state membre (2:1) nu impun niciun prag financiar minim pentru despăgubiri, iar în cazul celor care fac acest lucru, nivelul minim variază foarte mult în funcție de stat.

Având în vedere că niciunul dintre sisteme nu prevede că desfășurarea procedurilor penale sau identificarea infractorului ar fi o condiție de eligibilitate, aproape toate sistemele impun ca victima să depună la poliție o plângere cu privire la infracțiune. Totuși, există un raport aproximativ egal între sisteme în ceea ce privește impunerea unui termen limită pentru depunerea plângerilor. În cazul în care se impune un termen limită, sistemele sunt împărțite aproape în mod egal cu privire la prelungirea termenului limită în cauză.

În principiu, toate sistemele conțin o prevedere conform căreia victimele care contribuie, într-un fel sau altul, la situația în cadrul căreia s-a produs vătămarea, pot beneficia de o despăgubire mai mică sau este posibil chiar să li se refuze acordarea despăgubirii. Dimpotrivă, există o majoritate substanțială de sisteme (4:1) în care victimele care au cauzier judiciar nu sunt excluse din acest motiv (integral sau parțial) de la primirea despăgubirii.

În cadrul studiului, persoanele intervievate erau întrebate dacă sunt de părere că sistemele au în vedere, așa cum impune directiva, „o despăgubire echitabilă și corespunzătoare”. La această întrebare au răspuns mai puțin de jumătate din

¹⁵ http://ec.europa.eu/civiljustice/comp_crime_victim/comp_crime_victim_gen_en.htm.

autoritățile de decizie. Autoritățile care au răspuns, au declarat că sistemele lor îndeplinesc criteriul în cauză.

Întrebările au avut în vedere evaluarea și obiectul despăgubirii pe care le oferă sistemele lor. Pentru majoritatea respondenților (2:1), evaluarea despăgubirii se bazează pe prevederile de drept intern privind daunele în caz de vătămări corporale sau deces. Unele sisteme folosesc un tarif pe baza căruia se stabilește o sumă fixă pentru anumite vătămări.

Pe lângă pierderile fără caracter pecuniar, cele mai multe dintre sisteme prevăd despăgubiri pentru pierderi pecuniare generate de vătămări (pierderi de venituri, de exemplu) și majoritatea stipulează despăgubiri pentru handicapuri de lungă durată. În mod similar, majoritatea sistemelor prevăd despăgubiri pentru persoanele aflate în întreținere, pentru pierderi fără caracter pecuniar (deces), cât și pentru pierderi pecuniare (pierderea sprijinului).

Cele mai multe dintre sisteme (4:1) impun o limită maximă privind despăgubirile totale acordate, indiferent de caz. Dar raportul este egal în cazul în care este vorba de stabilirea unei limite maxime pentru orice decizie privind pierderile de venituri.

Un reclamant poate beneficia din două alte surse de despăgubire: prima este despăgubirea oferită de către autorul infracțiunii. Dreptul intern poate prevedea ca agenția să se subroge pretențiilor civile ale victimei împotriva autorului infracțiunii. Sondajul a reflectat că o majoritate fragilă a sistemelor naționale nu impunea ca victimele să ia măsurile necesare de recuperare a prejudiciului de la autorul infracțiunii. A doua sursă o reprezintă beneficiile din garanții, care se pot acumula de la stat, angajatorul reclamantului sau din propriile polițe de asigurare încheiate. În acest sens, respondenții au fost de acord că sistemele pot avea drept scop prevenirea dublei recuperări.

Deși sistemele de despăgubire sunt complexe și caracteristicile lor diferă în funcție de statul membru, se pare că toate statele membre participante la chestionar au implementat un sistem funcțional pentru despăgubirea victimelor infracțiunilor premeditate săvârșite prin violență.

În ceea ce privește cerința privind despăgubirea echitabilă și corespunzătoare, respondenții participanți la chestionar au convenit că statele membre au respectat, într-o măsură substanțială, dispoziția privind „despăgubirea echitabilă și corespunzătoare pentru victimele infracțiunilor premeditate săvârșite cu violență”:

- toți respondenții au declarat că sunt prevăzute despăgubiri pentru victimele infracțiunilor premeditate împotriva persoanei;
- cele mai multe dintre statele membre exclud din sistemul lor de despăgubire vătămarile produse fără intenție;
- cele mai multe dintre statele membre prevăd despăgubiri atât pentru vătămarile corporale și pentru deces;
- de asemenea, există un consens că bolile și afecțiunile psihice trebuie incluse în aceste sisteme;
- există un grad foarte ridicat de respectare a cerinței minime privind eligibilitatea victimelor și rudelor lor apropiate (atunci când infracțiunea este o omucidere);
- cu excepția a două autorități de decizie, toate celelalte au raportat că impun un termen limită pentru completarea și depunerea cererilor de despăgubire;

- în principiu, toate sistemele cuprind o dispoziție conform căreia victimele care contribuie la situația în care sunt vătămate pot primi o despăgubire redusă sau chiar li se poate respinge în totalitate cererea de despăgubire;
- o majoritate largă consideră că (propunere care nu face parte din cerințele minime) victimele care au cazier judiciar nu trebuie să fie excluse, din acest motiv, de la primirea despăgubirii;
- o majoritate largă dintre sisteme prevăd despăgubiri pentru pierderi financiare generate de vătămări, iar cele mai multe dintre ele prevăd despăgubiri pentru handicapuri de lungă durată;
- unele sisteme folosesc un tarif pe baza căruia se stabilește o sumă fixă în funcție de diverse vătămări;
- foarte multe dintre sisteme impun o limită maximă pentru despăgubirile totale aplicate unui caz.

4. MĂSURILE DE APLICARE ÎN TEMEIUL CAPITOLULUI III DIN DIRECTIVĂ

Articolul 13 alineatul (1) impune ca statele membre să trimită Comisiei listele care conțin autoritățile responsabile în materie de asistență și autoritățile de decizie, limbile la care se face referire în articolul 11, măsurile de informare în temeiul articolului 4 și formularele tip pentru cererile de despăgubire.

Există 13 state membre care au trimis deja toate informațiile solicitate: Belgia, Republica Cehă, Danemarca, Irlanda, Franța, Letonia, Ungaria, Țările de Jos, Austria, Portugalia, Slovacia, Suedia și Regatul Unit. Pentru celelalte, mai există încă informații care trebuie completate.

În baza acestora, Comisia a redactat un manual care conține aceste informații, în conformitate cu articolul 13 alineatul (2). Manualul este tradus în toate limbile și publicat pe internet, în Atlas. Este actualizat cu regularitate, pe baza completărilor și modificărilor ulterioare transmise de statele membre.

Formularele tip pentru trimiterea cererilor și deciziilor prevăzute la articolul 14 au fost aprobate la 19 aprilie 2006, prin Decizia 2006/337/CE a Comisiei.¹⁶

Punctele de contact centrale menționate în articolul 16 s-au reunit o singură dată, la 23 octombrie 2008.

5. CONCLUZII

Pe baza acestor constatări, Comisia a ajuns la următoarele concluzii privind aplicarea dispozițiilor directivei:

- referitor la sistemele naționale de despăgubire impuse prin directivă, se pare că statele membre prevăd despăgubiri echitabile și corespunzătoare pentru victimele infracțiunilor premeditate săvârșite cu violență. În acest sens, se pare că există un nivel considerabil de conformare în statele membre.
- în ce privește aspectele procedurale ale directivei pentru cazuri transfrontaliere, autoritățile responsabile în materie de asistență și autoritățile de decizie, în general, au o opinie pozitivă cu privire la funcționarea sistemului actual, inclusiv

¹⁶ JO L 125, 12 mai 2006, p. 25.

punctele de contact centrale, folosirea formularelor tip, limbile folosite și utilizarea tehnologiei comunicațiilor. Cu toate acestea, comparativ cu autoritățile, solicitanții sunt mai puțin optimiști în ceea ce privește procesul. Mulți dintre aceștia consideră că procesul de depunere a cererilor este complicat și durează prea mult și, de asemenea, consideră că barierele lingvistice și comunicarea, în general, reprezintă un obstacol important în facilitarea procesului de depunere a cererilor de despăgubire a victimelor.

Prin urmare, Comisia consideră necesitatea de îmbunătățire a funcționării directivei, în ceea ce privește următoarele aspecte din procedura de aplicare:

- statele membre trebuie să obțină date privind aplicarea dispozițiilor directivei pentru a putea evalua mai bine eficacitatea procesului;
- statele membre trebuie, în măsura în care este posibil, să se asigure că cetățenii primesc mai multe informații despre directivă și sistemele naționale de despăgubire, deoarece se pare că prea puțini solicitanți potențiali își cunosc drepturile;
- mai mult, statele membre trebuie să se asigure că cerințele directivei privind limbile sunt respectate, astfel încât să se asigure, pentru reclamanți, proceduri dintre cele mai eficiente;
- în cele din urmă, sunt importante claritatea și transparența legate de elementele cheie ale sistemelor de despăgubire naționale. Acest lucru se referă mai ales la întrebările referitoare la care infracțiuni sunt incluse în sisteme și care vătămări intră sub incidența acestora. Atlasul și pagina web a rețelei judiciare europene în materie civilă și comercială conțin deja o cantitate mare de informații privind sistemele naționale de despăgubire. Totuși, trebuie să se stabilească dacă sunt necesare eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea informațiilor disponibile pe aceste pagini web privind directiva și sistemele naționale de despăgubire.

Ca urmare a perioadei de timp scurte și, în consecință, a experienței reduse privind aplicarea dispozițiilor directivei, Comisia nu va propune modificări la directivă și consideră că punerea în aplicare poate fi îmbunătățită în baza dispozițiilor prezente. Mai mult, Comisia va face uz de autoritatea atribuită conform Tratatului, pentru a determina statele membre să finalizeze eventualele măsuri deficiente.

